

Odpáta.

Právnická škola v Praze.

Pokračování III.

Tomu všemu vyrozuměla Vilma a horově paní a slečna Netřebová, jak se vzdělávací pokoj domáči své tajnosti po anglicky usyta...

Jednoho dne, když rozjímala dopisem slevit laskavým ženichu svého, sdělila slečna Vilma, že dneš jí z večera vrátil se její Stanislav, aby jí více nepustil až do...

"Mám přítelnu!" pravila Vilma prostoděčně, "hlubší snad a vášnější mám pohutku, než slečna sama."

"O vy potměšlá!" pokračovala slečna v téže tónu, až nemohla skrýt, jak velice se ulekla slov Vilminých; "proč jste mi dříve neřekla, že mého Stanislava znáte a v tajemném s ním jste spojenci?"

"Kdybych jej znala," odpověděla Vilma a zamyslela se neukončeně věty. "Vy jste tajemná a naháníte mi hrůzy!"

"Vysvětlím! Snad vše oceníte šlechetného toho muže, snad budete jej více milovat, až zvlte, proč po něm toužíte?"

"Zpovídá, co tu chce? Nevolala jsem tě!" zakřikla služku, jež kvapně přiběhla vyslechnout její rozkaz.

"Dobrodružství!" zakřikla Vilma vzplanoucí hněvem a studem; "nenazývejte jménem tak nízkým adélou, její památka jest mi posvátnou, čin, její po tři léta denně si připomínám s obdivem a vděčností."

setřel jí dny prodoužil z nejmilnější, než s lástí lidskou a občerstvení... starce ten byl její otec, a občerstvení jeho... "To by: máj ženich?" zvolala slečna s vyjádřením trápi.

"Ano, ten to byl!" dávali se odpovídati Vilma, více jakoby k sobě samé než k slečně mluvil; "první náh pohled po ní jako tu... Ó ká! bych mu mohla k noboum kleknout a převelit jej o nešťastné vdálosti své, v její pravdivost nemohl uvěřit, odmítla jsem pytláky její díky."

"On tedy byl pytlák?" tákala se slečna s pátým pohledem, jež uspokojením jí šuměvem; "vy jste mu nabízelu jakýs dík za vdálosti, a on jej zamítl? A chcete mu jej nabízet znova?"

"Ne, zamítl by jej zas!" smutně odvětila Vilma, "vždyť mi pravil, že celý život měj nemá prokázat, že jsem mu nimf... však vy, dráhá slečno, vy za mě odměňte láskou, jaká jest hodna — a vaši ruky přijme oběť nejekvotnější, blahé nejdražší! Uklidte jej šťastněm, jasněte jeho slova, rozjařte jeho pohled, vyvoďte jej jediný jen úsměr na jeho zamýšlené trápi, a až v blahé chvíli otevře vám srdce své své, smíšené s radostí, pak připomeneť mi, že starce, jež zaslehl, dosud žije a dcera jeho dosud za občerstvení vyřídí modlitby nejvroucenější k nebesům."

Slečna posorně poslouchala, jakoby si jediného sířku nechtěla nechat ujít, pak horlivě zvolala: "Ká! bych si to jen pamatovala, jak jste to nyní porýdla! Tak, právě tak bych mu to řekla — bylo by to rozkošné, takové uvítání, jež by me zajistě — pochlebovalo."

Slovo to bodlo Vilmu v srdce — slečna tedy zamýšlela nevěstěti vroucenosti její použít k divadelnímu efektu, jímž měl ženich její znova být oslepen, by tím ji stějí uvěřil se v národ chladně li chomastice! Myšlénka ta co blesk projela hlavou Vilminou a litovala, že byla neměla... "Pamatujte ale, dráhá slečno," odmlouvala této, "že nemám jistoty, byl-li dobrodincem mým skutečně pan Rovenský! Nesdílel mi svého jména, a pouhá to náhoda, že jméno to v obraznosti mě připojilo se k jeho památce."

"Náhoda bývá klamná, to pravda!" odvětila slečna, "ale nemohu pochybovat, že to byl on, neboť váš popis vyřídil pravou podobiznu mého Stanislava."

"Měj popis?" divla se Vilma, "jakž mohla jsem jej popsat, zapomněvši dávno na jeho podobu?"

"Netekla jste, že jest pytlák? Nežádala jste, bych zjasnila jeho čelo, rozzářila jeho pohled i zavazovalou tvář, na níž nikdy není úsměvu? Hrává na ní úsměr, ale jen žilový — pohrdlivý?"

"Jest to on!" zvolala Vilma s vnitřním přesvědčením, "poznávám jej v slovesech vašich."

"Nepochybují!" svědčila slečna; "není ani třeba, byste pro úbezpečí mé dříve jej viděla. Pravda-li, že má černý dlouhý vlas, oko jako noc, bledou tvář, vyzaký štíhlý vzrůst a něco tajemného v celém zjevu?"

"Ano, toť věrná jeho podoba!" vykřikla Vilma, v jejím nitru na okamžik známá, milá jakás podoba se zobrazila, rozplývaje se však v neurčitý jen obrys, jakmile ji chtěla v paměti své ustálit a blíže na něj pohlednout v zrcadlo doše své; chtěla-li pravdu Hei, musila slečně vyznat: "Přečte však a jistotou nevim, jaká byla jeho postava a jaká jeho tvář — dopřete mi jen jediný naš pohled."

"Dobře tedy, vy zde zůstane tak dlouho, až Stanislav přijde," pravila slečna, přemítajíc novém útoku na srdce ženichovo; "ve vedlejším pokoji chci jej uvítat a překvapit vřelostí, že přede mnou nejkrásnější své skutky skrývá — myslím, že zalobodí mu vřelá taková. Možná také, že vás zavolám, nebude-li mým vypravováním dosti dojat; taková sečna zajistě bude mi novou zárukou jeho něžnosti?"

keť — tak bazeřná, že ani nevšlela, jakému vydávala se slevit, odkřevaje bez ošestěl před Vilnou své zámysly! A tomuto hnanému tveřu má náležiť on, tím podílím osidím máno snad propadnouti srdce jeho, zachvějí pokřyteké lichomasticeí pravou láskou... Vilma pojímala slevit první náh pohled po ní jako tu... Ó ká! bych mu mohla k noboum kleknout a převelit jej o nešťastné vdálosti své, v její pravdivost nemohl uvěřit, odmítla jsem pytláky její díky."

"On tedy byl pytlák?" tákala se slečna s pátým pohledem, jež uspokojením jí šuměvem; "vy jste mu nabízelu jakýs dík za vdálosti, a on jej zamítl? A chcete mu jej nabízet znova?"

"Ne, zamítl by jej zas!" smutně odvětila Vilma, "vždyť mi pravil, že celý život měj nemá prokázat, že jsem mu nimf... však vy, dráhá slečno, vy za mě odměňte láskou, jaká jest hodna — a vaši ruky přijme oběť nejekvotnější, blahé nejdražší! Uklidte jej šťastněm, jasněte jeho slova, rozjařte jeho pohled, vyvoďte jej jediný jen úsměr na jeho zamýšlené trápi, a až v blahé chvíli otevře vám srdce své své, smíšené s radostí, pak připomeneť mi, že starce, jež zaslehl, dosud žije a dcera jeho dosud za občerstvení vyřídí modlitby nejvroucenější k nebesům."

Slečna posorně poslouchala, jakoby si jediného sířku nechtěla nechat ujít, pak horlivě zvolala: "Ká! bych si to jen pamatovala, jak jste to nyní porýdla! Tak, právě tak bych mu to řekla — bylo by to rozkošné, takové uvítání, jež by me zajistě — pochlebovalo."

Slovo to bodlo Vilmu v srdce — slečna tedy zamýšlela nevěstěti vroucenosti její použít k divadelnímu efektu, jímž měl ženich její znova být oslepen, by tím ji stějí uvěřil se v národ chladně li chomastice! Myšlénka ta co blesk projela hlavou Vilminou a litovala, že byla neměla... "Pamatujte ale, dráhá slečno," odmlouvala této, "že nemám jistoty, byl-li dobrodincem mým skutečně pan Rovenský! Nesdílel mi svého jména, a pouhá to náhoda, že jméno to v obraznosti mě připojilo se k jeho památce."

"Náhoda bývá klamná, to pravda!" odvětila slečna, "ale nemohu pochybovat, že to byl on, neboť váš popis vyřídil pravou podobiznu mého Stanislava."

"Měj popis?" divla se Vilma, "jakž mohla jsem jej popsat, zapomněvši dávno na jeho podobu?"

"Netekla jste, že jest pytlák? Nežádala jste, bych zjasnila jeho čelo, rozzářila jeho pohled i zavazovalou tvář, na níž nikdy není úsměvu? Hrává na ní úsměr, ale jen žilový — pohrdlivý?"

"Jest to on!" zvolala Vilma s vnitřním přesvědčením, "poznávám jej v slovesech vašich."

"Nepochybují!" svědčila slečna; "není ani třeba, byste pro úbezpečí mé dříve jej viděla. Pravda-li, že má černý dlouhý vlas, oko jako noc, bledou tvář, vyzaký štíhlý vzrůst a něco tajemného v celém zjevu?"

"Ano, toť věrná jeho podoba!" vykřikla Vilma, v jejím nitru na okamžik známá, milá jakás podoba se zobrazila, rozplývaje se však v neurčitý jen obrys, jakmile ji chtěla v paměti své ustálit a blíže na něj pohlednout v zrcadlo doše své; chtěla-li pravdu Hei, musila slečně vyznat: "Přečte však a jistotou nevim, jaká byla jeho postava a jaká jeho tvář — dopřete mi jen jediný naš pohled."

"Dobře tedy, vy zde zůstane tak dlouho, až Stanislav přijde," pravila slečna, přemítajíc novém útoku na srdce ženichovo; "ve vedlejším pokoji chci jej uvítat a překvapit vřelostí, že přede mnou nejkrásnější své skutky skrývá — myslím, že zalobodí mu vřelá taková. Možná také, že vás zavolám, nebude-li mým vypravováním dosti dojat; taková sečna zajistě bude mi novou zárukou jeho něžnosti?"

Vilma neodpověděla ani slovem, a slečna zabrána v příjemné své zámysly, nevěšila si jí více, nevěšila si ani zniženého pohledu, v němž zatím se opovržení tak hluboké a bolestné, že byl by hodou býval pytlákem Stanislava. Scéna tedy chtěla besednou ta ko-

"Jak se?" zakřikla slečna slova, "střpá! jste stráža tak velice?"

"Hostivice jsou vlnatějším — máno dítěte."

"Vždyť pak jako jediným pře buzním i dědicem své doerušky!" namítala paní Netřebová; "kdo odvaluje se, šitit bílých nároků na pokřestelost její?"

"O, matko, jen pohleď, to jest Lila!" leptała Augusta dosud jako na hrůzy; "jest to živý tvor, neb přelud?"

"Že to Lila!" tákala se Stanislav jako v ztracení, "vždyť jste ji poznala!"

"Ale tato tvář..."

"Má, bláhová!" přineš a kvapně přerušila ji matka řek; "kratoce dovíme se pravdy. Kdo je, děvče, a co chceš?"

"Přicházím se ptát, co přiběhlo se tět Vilma, že jest domě se nevrací, až jest jí po deváté hodíně?"

"Což nemáte v rakou úmrtní list?" dohledla paní Netřebová; "ležo tedy se strachujete?"

"A vy jste matkou?" rozkřikl se on, zutiv bolem. "A vy jste otec?"

"Ne, ne! Má dítě žije! Má Lila žije!" hotokeval nešťastný otec v zoufalém bolu, jemuž nikdo rozumět nemohl.

"Pro boha na nebi!" volala paní, "což skutečně žilte? Což máte vidění — pronásleduje vás snad vašeho dítěte stín? Ó, přejte mu poklidu v době jeho hroboce."

Nikdo krom Augusty nezalechl v okamžení tom slabé zakle páni na dvě; pověřivá hrůza sáhla na ni rukou ledovou, že zbledla co pána, když dvě tváře z ní se otevřely a náhlým průvazem světkla sáhla. Ni matka její, ni Stanislav v rozčleněném svém toho si nepověřili, jen její zraky vyříděně utkvěly na dvě čela.

"Nemluve o stínech!" zádumčivá a vážně odpovídal Rovenský starší paní; "mluvím pravdu, až děšenou, až snad šlím... Ó, jak bych neřekl, zvěď teprv dnes, že ta hrobka, ten nápis, ty smutné odznaky, ten úmrtní list jsou lež, podvod a klam — že pochovali cizí dítě za mě, a moje Lila je ztracena, opuštěna, bídná světem tětka, snad hladem umírá, snad v nejnhusnějším kalu nežerá, nebo štrána potřebou zoufalou sousta si krade... ha, snad dcera má dospívá v tvora nejzvrženějšího, kletého — pak-li již nezhy zvedl světlo nad hlavou svou i její — nebylo dítě, že třálo se mu v ruce, když po dlouhou, ně mou chvíli v zmiřněném rozčchvění zřel na pravdomluvné dítě, kde tajemným kouzlem tvář peklo v prou. Kéž bys bylo mrtvo, ty ubohé, ubohé, dráhé mé dítě!"

V tom Augusta prudce vstala a ztrajče s hrůzou ku dvěřím, zvolala děsným hlasem: "Vleomeřtí bože!"

kom duchovitým štíhlé, krásné dívka, oděná bílým rouchem, jež v husním lezu převrátil se kmitajíc; dlouhá, černá kadeře sply valy jí po ramenou, a valká, tamně oči došvaly trápi její tajemného významu. Paní Netřebová přest se vzpamatovala a pohledu svého na Stanislava a pak na dítě, pojala myšlénku co blesk rychlou iť i obrovitě — dřívina tvář byla jeho tvář, jen otec a dítě mohli zvrati se k sobě podobnost tak dokonalou! Nebylo pochyby — dítě jeho vskřelilo ho lo — neboť paní Netřebová byla příliž praktická, by vřelá v přeludy, kdy bželo o vlnatělosti nákolika krificích panství.

"Tš dívky je se lakia!" křála Augusta, nabyvl špiše chladnokrevnosti; "však věru, přilila šle jako duch."

"O, matko, jen pohleď, to jest Lila!" leptała Augusta dosud jako na hrůzy; "jest to živý tvor, neb přelud?"

"Že to Lila!" tákala se Stanislav jako v ztracení, "vždyť jste ji poznala!"

"Ale tato tvář..."

"Má, bláhová!" přineš a kvapně přerušila ji matka řek; "kratoce dovíme se pravdy. Kdo je, děvče, a co chceš?"

"Přicházím se ptát, co přiběhlo se tět Vilma, že jest domě se nevrací, až jest jí po deváté hodíně?"

"Což nemáte v rakou úmrtní list?" dohledla paní Netřebová; "ležo tedy se strachujete?"

"A vy jste matkou?" rozkřikl se on, zutiv bolem. "A vy jste otec?"

"Ne, ne! Má dítě žije! Má Lila žije!" hotokeval nešťastný otec v zoufalém bolu, jemuž nikdo rozumět nemohl.

"Pro boha na nebi!" volala paní, "což skutečně žilte? Což máte vidění — pronásleduje vás snad vašeho dítěte stín? Ó, přejte mu poklidu v době jeho hroboce."

Nikdo krom Augusty nezalechl v okamžení tom slabé zakle páni na dvě; pověřivá hrůza sáhla na ni rukou ledovou, že zbledla co pána, když dvě tváře z ní se otevřely a náhlým průvazem světkla sáhla. Ni matka její, ni Stanislav v rozčleněném svém toho si nepověřili, jen její zraky vyříděně utkvěly na dvě čela.

"Nemluve o stínech!" zádumčivá a vážně odpovídal Rovenský starší paní; "mluvím pravdu, až děšenou, až snad šlím... Ó, jak bych neřekl, zvěď teprv dnes, že ta hrobka, ten nápis, ty smutné odznaky, ten úmrtní list jsou lež, podvod a klam — že pochovali cizí dítě za mě, a moje Lila je ztracena, opuštěna, bídná světem tětka, snad hladem umírá, snad v nejnhusnějším kalu nežerá, nebo štrána potřebou zoufalou sousta si krade... ha, snad dcera má dospívá v tvora nejzvrženějšího, kletého — pak-li již nezhy zvedl světlo nad hlavou svou i její — nebylo dítě, že třálo se mu v ruce, když po dlouhou, ně mou chvíli v zmiřněném rozčchvění zřel na pravdomluvné dítě, kde tajemným kouzlem tvář peklo v prou. Kéž bys bylo mrtvo, ty ubohé, ubohé, dráhé mé dítě!"

V tom Augusta prudce vstala a ztrajče s hrůzou ku dvěřím, zvolala děsným hlasem: "Vleomeřtí bože!"

Matka i Stanislav pohlédli, kam jim napiatou rukou kázala a oněměli, spatřivše zjev neočekávaný; dvěřmi byla vkročila kro-

jeho vlem námitkám rozumovým, když spovorná, že dítě nemělo být rozsvětlo noř on.

"Kdo jest tvůj otec?" ptal se hlasem přidruženým.

"Nevim — nemám snad látko ho!" odpověděla Lidunka, nemohouc odvrátit tásevé zraky z jeho tráti.

"A kdo tš matka?"

"Ani ji neznám,"

"Co však o ní ty vypravoval dědouček?"

"Že byla se buď velmi chudá a bídná, anob záhy zemřela," smutně odpovídal dítě.

"Jak se — trž; děť ji neznal? Nebyla jeho dcera? Mluv, dítě, před bohem listou pravdy — mluv co víš o svém předu?"

Záhadný cit ponoval dítě, E proti přineš akpovřdí dědoučkovi zradila jeho tajemství, nemohouc rádně všit cistho muže odolat.

"Vim, že mna malíčkou náleč chodi lidé, a dědouček vřelým pravil, že bez pomoci jeho doč bylo by velmi nešťastna a opovřdíla" vypravovala s pravdivostí seřilženou.

"Kdy a jak tš našel? Pr hoha, vspomeň na vše" v n vyšším pohouti vřelal jí Stanislav.

"Nalel přť mě v sněhu saspidlos, obrhanou a hladou, a je přť jí tomu let —"

"To jest mě dítě?" valně zakřikl muž a rozpjav po ní ně rol, zoufale zas pšit udeřil se želo, nemoha sám uvěřit v pravdu divu toho. "A přec, přec — to možno!" mluvil k sobě samému, a přitisknuv Lidunku pevně k prsoum svým, jakoby se jsouc nosti její chtěl ubezpečit, zahle děl se do prázna v hlubokém zamýšlení.

"Co je možno?" surovým hlasem zvolala paní Netřebová; "že vaše dítě z mrtvých vstalo? Ne roubejte se zdravému rozumu, neurážejte nás nesmyslným blouzněním — vy jste hlence!"

"Ne, ne!" plivavkem náhlého přesvědčení mluvil Stanislav, "nemohno, by to byl klam — tot ona, to musí být ona!"

"Mé tušení!" zvolala Augusta. "Jate oba očarováni?" horlila matka, hoře zářiti a hněvem; "jakž tušení? Jaká možnost? Mluvíte ze snů — či snad mně se zdá o dětinaké váš báchorce? Jak směšno!"

"Ó srdce mateřské!" v hněp odpovídala Stanislav, "byť to byl jen prázný klam — vám byl by směšným? Však není, není to báchorka — cit i rozum mi to praví. Kdo pohlédne na dívku tu a zapře, že to dítě mě?"

"A kdo to dokáže?" soptila paní Netřebová; "chci důkaz — jen důkaz má platnost!"

"Matko, jen se vzpamatuj!" napomínala jí Augusta, "či není jediný pohled nezvratném důkazem?"

"Jen dáš, ty bláhová, nemyšl ná!" popuzena křála jí matka; "jen ty přivedlaš je na ohavnost tu myšlénku! a vy, pane, hlavo se jen k dítěti svému — možno, že vskutku jest vaše! Však přto na vaše jméno, na děditelství vaše choti má bohudiky jen Lila — a ta jest mrtva!"

"A bohudiky — dědka ni není mrtva!" zahřměl Stanislav s opovřčením ledovým, zniřujícím a železnou pěsti uchopil ruku její, již po dítěti vztáhla, chtěje mu ji vyrvat; paní zbledla a boles vzkřikla. "Dětky! Dětky!" stěpěla se dechu. "Kdo smí pochybovat o pravdě slov mých? Vy, vy paní, chci! V chcete soudem být mezi moum dítětem?" jlivě odpovíd muž, vřeliv se před ní s pých zdreufčij, tak že i energické dítě měrdlo se sevrle, jakoby t hanby na ni se svalila; nemoh promluvit a jen z očí jejích zaslela jedovatá nenávist na otec dítětem.

"Stanislave, porozumějte nám!" jemným a prosebným hlasem ozvala se Augusta; "nez zlete matce, že nemžže uvěřit, i mně posad jest nepochopitel Srdce mé jest přeavředěno, že to krásné dítě jest vaše!" slovesch rukou položila s líčeněnosti ruku na skrání Lidunku — jak šlechetně to sebespanní! "Avšak — jaké důvody je, takon jistota, že to vaku Lila? Co pravil jste dříve o prvodu, o vyměněném dítěti?"